SONIADOURIEZH

Distagadur

Liaisons : *dek eur, oc'h evañ, emaout o vont.*
Kuitaat : le **a** double est en fait un seul [a:] long, et la dernière syllabe est accentuée.

YEZHADUR

1. Les prépositions

– ***e*** / ***en*** indique la situation : *E Brest emañ o chom.*
– ***eus*** indique l'origine : *Eus Karaez eo. Eus Karaez emañ o tont.*
– ***dre*** indique le passage par un lieu : *Dre Bloermael emaon o vont.*
– ***da*** indique :
a. Le but : *da Gemper, da brenañ bara.*
b. La possession : *Da biv eo? Da Gatell?*

2. Les différentes formes de *da*

Dit et ***deoc'h*** ont été vus (Kentel 1).
Voici le tableau complet de ces formes personnelles :
din, ***dit***, ***dezhañ***, ***dezhi*** au singulier,
dimp (ou ***deomp***), ***deoc'h***, ***dezho*** (ou ***dezhe***) au pluriel.

3. Mutations douces

Les mutations douces, ou adoucissantes, sont les plus utilisées en breton. Dans la leçon elles se produisent après 2 prépositions, ***da*** et ***dre***. Voici le tableau complet de ces mutations :

k/g	*Kemper*	*da* ***G****emper*
p/b	*Penmarc'h*	*da* ***B****enmarc'h*
t/d	*Tregastell*	*da* ***D****regastell*
g/c'h	*Gourin*	*da* ***C'h****ourin*
gw/w	*Gwengamp*	*da* ***W****engamp*
b/v	*Brest*	*da* ***V****rest*
m/v	*Mur*	*da* ***V****ur*
d/z	*Dinan*	*da* ***Z****inan*

(Notons que les prépositions ***eus*** et ***e*** ne provoquent pas de mutations :
Eus Brest. E Kemper.)
3.1. Les **mutations adoucissantes** peuvent se produire aussi dans les noms après l'article et dans les adjectifs épithètes (voir Kentelioù 15/16, Yezhadur).
Dans la leçon :
ur gentel, ar skol-veur.
Autres exemples : comparer
Yec'hed mat! et *Chañs vat* ;
tad-kozh et *mamm-gozh.*
3.2. Les **mutations adoucissantes** se produisent également après ces 2 possessifs : ***da*** (2e personne du singulier) et ***e*** (3e personne masculin singulier).
Pelec'h emañ da vreur? Piv eo e vamm?

EUS PELEC'H ? DA BELEC'H ?

DRE BELEC'H ?

D'où ? Où ? Par où ?

D'ar gêr

Dek eur hanter eo e Roazhon. Emañ Herve ha Berc'hed oc'h evañ ur banne kafe er skol-veur, goude ur gentel istor.

Herve — **E Roazhon emaout o vont da chom e-pad an dibenn-sizhun ?**
Berc'hed – **N'emaon ket, d'ar gêr emaon o vont goude kreisteiz, da Gemper.**
Herve — **Gant an tren emaout o vont ?**
Berc'hed – **N'emaon ket. Gant ma c'harr kozh.**

Herve — **Dre Bloermael emaout o vont?**

Berc'hed - **N'emaon ket. Dre C'hourin emaon o vont.**

Labour daou-ha-daou

Emañ Berc'hed o vont eus Roazhon da Gemper gant he c'harr dre an hent A (hent an Hanternoz) pe an hent B (hent ar C'hreisteiz) :

A. Roazhon – Menezalban – Loudieg – Mur – Rostrenenn – Groñvel – Gourin – Kore – Kemper.

B. Roazhon – Plelann – Ploermael – Logunec'h – Baod – an Oriant – Kemperle – Kemper.

Goulenn ha respont

– **Da** . . . . emañ Berc'hed o vont? **Dre** . . . .? **Eus** . . . .?
– Ya/N'emañ ket…

C'hoari biz-meud

Emañ Berc'hed o kuitaat Roazhon gant he c'harr. Ur paotr zo war an hent o c'hoari biz-meud.

Berc'hed (o chom a-sav) **Da belec'h emaoc'h o vont?**

Ar paotr — **Da Vontroulez emaon o vont.**

Berc'hed — **Me n'emaon ket o vont da Vontroulez. Da Gemper emaon o vont.**

Labour daou-ha-daou

Imiter le dialogue précédent et remplacer *Montroulez* par *Kastellaodren, Gwengamp, Benac'h, Plounerin, Garlann,* ou toute autre direction de votre choix.

C'hwezh fall

Emañ Anna Sidaner o tont en-dro eus he labour en ospital. N'eo ket plijet o welout stlabez en ti, hag he bugale, Mona, Katell ha Gwenole, o sellout ouzh ar skinwel.

Anna — **Spontus eo! Stlabez zo e pep lec'h amañ. Da biv eo al levr-mañ dindan an daol?**

Mona — **Din eo, Mamm.**

Anna — **Ha da biv eo ar stammenn-mañ war ar gador?**

Katell — **Din eo, Mamm.**

Anna — **Ha da biv eo ar botoù-se e-kichen ar skinwel?**

Katell — **N'int ket din, da Wenole int.**

Anna — **Ha da biv eo al loeroù lous-mañ? C'hwezh zo ganto, ha n'eo ket c'hwezh vat!**

Mona, Katell - **Da Dadig int!**

Goulennoù

1. Da biv eo al levr? Da Vammig eo?
2. Da biv eo ar botoù? Da Dadig int?
3. Petra zo da Gatell? Peseurt c'hwezh zo gant al loeroù?

GERIOÙ NEVEZ

bugale . . . . . enfants
chom . . . . . rester
chom a-sav . . . . . s'arrêter
c'hoari biz-meud . . . . . faire de l'auto-stop
c'hwezh* (vat) . . . . . (bonne) odeur
da belec'h . . . . . où *(mouv.)*
d'ar gêr . . . . . à la maison *(mouv.)*
dibenn-sizhun . . . . . week-end
din . . . . . à moi
dont en-dro . . . . . revenir
e-pad . . . . . pendant
e pep lec'h . . . . . partout
evañ . . . . . boire
goude . . . . . après
hag all . . . . . et cætera
hent . . . . . route
istor . . . . . histoire
kentel*, ur g– . . . . . leçon, une –
kuitaat . . . . . quitter
loer*(-où) . . . . . bas; chaussettes
lous . . . . . sale
mont . . . . . aller
plijet . . . . . content(e)
sellout (ouzh) . . . . . regarder
skinwel . . . . . télévision
spontus . . . . . effrayant, affreux
stammenn* . . . . . pull-over
spontus . . . . . effrayant; affreux
stlabez . . . . . désordre
tren . . . . . train

